

Maa- ja metsätalousministeriö

VIITE **Lausuntopyyntö 3.1.2024, VN/3510/2024-MMM-1**
ASIA **Lausunto Tornionjoen kalastussäännön muutostarpeista vuodelle 2024**

Kalatalouden Keskusliitto on tutustunut lausunnolla olevaan materiaaliin ja lausumme kannanottonamme seuraavaa:

Lohi:

Tornionjoen kalastussäännön mukaiseen lohenkalastukseen ei liene tarvetta vielä tehdä suurempia lisärajoituksia, jollei tulevana vuosina lohen nousumäärien alhainen taso anna siihen aihetta.

Lohenkalastuksen ajallinen aikasäätely joen eri osien välillä on haastavaa, koska periaatteessa yksittäisen lohen osalta on sinänsä sama kuoleeko se joen ala- keski- tai yläjuoksulla tai jokisuulla. Kalayksilö on joka tapauksessa pois kutukannasta. Lohenkalastuksen aloituksen ajoittumisessa joen eri osilla saattaa olla jopa yli kuukauden ero. Tällöin myös luonnollisesti esim. joen yläosalla kalastuskausi jää aina lyhyemmäksi kuin alaosalla, jossa lohen pyyntiaikaa vapavälineillä on jopa 3 kuukautta. Kalastusmatkailun näkökulmasta pitkä kalastuskausi on tärkeä koko jokialueella, mutta etenkin yläjuoksulla, jossa kausi on muutenkin luonnostaan lyhyempi.

Yleisesti ottaen voisi olla järkevää rajoittaa kuitenkin elokuussa naaraslohien suurempien koiraslohien saaliiksi ottamista ja säätää vapautusvelvollisuus koskemaan elokuussa lohinaaraita sekä yli 80 cm koiraslohia koko jokialueelle. Tämä varmistaisi, ettei kutualueiden läheisyydestä pyydetä elokuussa liikaa lisääntymisen kannalta tärkeitä lohia. Muutoin jokialueella yhden lohen vuorokausikohtainen kiintiö on riittävä vapakalastuksen osalta. Kulle, kulkuverkko ja verkolla kalastukseen tulisi asettaa myös vuorokausi tai kausikohtainen kiintiö kuten on säädetty vapa- ja lippokalastukselle.

Merialueen pyynnissä tulisi pyrkiä Suomen ja Ruotsin puolella samanaikaiseen rysäkalastuksen aloitukseen, jotta kummankin valtion kaupallisilla kalastajilla olisi yhdenvertaiset kalastusmahdollisuudet kiintiöidensä puitteissa.

Siika:

Tornionjoen siiankalastus on jokialueella käytännössä kokonaan lippokalastusta, jonka pyyntiponnistus ei ole kasvanut, vaan pikemmin laskenut. Tornionjoen vaellussiikaan kohdentuvaa ja periaatteessa sääntelemätöntä pyyntiä tapahtuu siian rysäkalastuksessa jokisuun Ruotsin puoleisella alueella. Käytännössä Ruotsin puolen rysäpyynti kohdistuu lohenkalastuksen jälkeen kesänousuiseen vaellussiikaan, jonka pyynnin säätelemistä tulisi harkita jokeen nousevan siikamäärän varmistamiseksi. Valtaosa siioista ja lohista nousee jokeen Ruotsin puolelta, koska joki laskee (virtaa) Ruotsin puolelle.

Harjus:

Valtaosa Tornionjoen-Muonionjoen pääuoman harjussaaliista saadaan nykyään lohenkalastuksen sivutuotteena ja varsinaista harjukseen kohdistuvaa kohdennettua kalastusta on joen yläosalla. Talviaikana harjusta pilkitään (jos se on sallittua) kyllä lähes koko joen matkalla niillä alueilla, joissa harjusta esiintyy merkittävästi. Yksittäisistä rajoituksista tehokkain on harjuksenpilkintäkielto. Muutoin näemme varsin hankalana toteuttaa esitettyä suositusta hellävaraisten pyyntimenetelmien käytöstä.

Keväällä 2023 esillä olleista ehdotuksista kommentoimme seuraavaa:

- Lohen lippouksen aloitus voisi olla järkevää aloittaa samaan aikaan kuin vapakalastus edellyttäen, että lohenkalastus joessa alkaa 1. kesäkuuta, eikä sen jälkeen. Kummassakin pyyntitavassa on käytössä vrk-kohtainen kiintiö ja lohisaalis ei tule kasvamaan suureksi varsin vähäisen lippokalastusväen takia.

- Lohen vapakalastuksen siirtämisellä saadaan vaan aikaiseksi enemmän loheen kohdistuvaa pyyntipainetta, joka aiheuttaa myös itse lohenkalastuksessa ruuhkaa sekä riitoja. Vaikutus suurten lohien pyyntipaineeseen saattaa olla päinvastainen kuin mitä esityksellä on haettu.
- Kannatamme spinflugakalastusta koskevaa esitystä, mutta todettakoot, että spinflugakalastus on tehokkainta juuri suurimman tulvan aikaan kesäkuun alussa.
- Emme kannata muiden lajien kalastuksen sallimista 14.9. jälkeen. Etenkään harjuskannan tila osalla jokialuetta ei anna aihetta kasvattaa harjukseen kohdistuvaa pyyntipainetta.
- Emme kannata vapamäärän rajoittamista kolmeen venettä kohdin. Vapamäärällä ei ole mitään merkitystä lohenkalastuksen säätelyssä, koska vapavälineillä saadaan käytännössä aina vain 1 lohi kerrallaan ja kalastussäännön mukaan saa saaliiksi ottaa vain yhden lohen vuorokaudessa.

Jatkossa toivomme saavamme lausuntopyynnön suoraan jakelussa.

Helsingissä 22. päivänä helmikuuta 2024

Mikko Malin
Järjestöasiantuntija